

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

13. juli 2006 *

I sag C-74/04 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i Domstolens statut, iværksat den 16. februar 2004,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved W. Mölls, som befuldmægtiget, bistået af Rechtsanwalt H.-J. Freund, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Volkswagen AG, Wolfsburg (Tyskland), ved Rechtsanwälte R. Bechtold og S. Hirsbrunner, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger i første instans,

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne J. Malenovský, J.-P. Puissochet, S. von Bahr (refererende dommer) og U. Löhmus,

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: fuldmægtig K. Sztranc,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 29. september 2005,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. november 2005,

afsagt følgende

Dom

- ¹ I appelskriftet har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber nedlagt påstand om ophævelse af den dom, der blev afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 3. september 2003, Volkswagen mod Kommissionen (sag T-208/01, Sml. II, s. 5141, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten annullerede Kommissionens beslutning 2001/711/EF af 29. juni 2001 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 81 (sag COMP/F-2/36.693 — Volkswagen) (EFT L 262, s. 14, herefter »den anfægtede beslutning«).

Sagens faktiske omstændigheder og de relevante retsfor skrifter

- 2 Sagens faktiske omstændigheder og relevante retsfor skrifter, således som de fremgår af den appellerede dom, kan gengives som følger.

- 3 Volkswagen AG (herefter »Volkswagen«) er holdingselskabet og den største virksomhed i Volkswagen-koncernen, som fremstiller biler. De af Volkswagen producerede biler sælges inden for Fællesskabet gennem et selektivt og eksklusivt distributionsnet af forhandlere, som selskabet har indgået forhandleraftaler med (herefter »forhandleraftale«).

- 4 Ifølge artikel 4, stk. 1, i forhandleraftalen i udgaven fra september 1995 og fra januar 1998 overdrager Volkswagen et aftaleområde til den enkelte forhandler med hensyn til leveringsprogrammet og service. I sit markedsansvarsområde forpligter forhandleren sig derimod til intensivt at fremme salgs- og serviceaktiviteterne og udnytte markedspotentialet optimalt. I henhold til artikel 2, stk. 6 (i udgaven fra januar 1989), eller stk. 1 (udgaverne fra september 1995 og januar 1998), i forhandleraftalen forpligter forhandleren sig til »at varetage Volkswagen AG's, Volkswagen-salgsorganisationens og Volkswagen-mærkets interesser og i enhver henseende fremme disse«. Det fastsættes ligeledes: »[F]orhandleren opfylder i den forbindelse alle krav til opfyldelse af formålet med aftalen med hensyn til salget af fabriksnye Volkswagen-biler, reservedelslagre, service, salgsfremmende foranstaltninger, reklame- og træningsaktiviteter samt sikring af effektivitetsniveauet for de forskellige områder af Volkswagen-aktiviteterne«. Endelig fremgår det af forhandleraftalens artikel 8, stk. 1, at »Volkswagen AG fastsætter vejledende detailpriser og rabatter«.

- 5 På foranledning af en klage fra en køber fremsatte Kommissionen den 17. juli 1997 og den 8. oktober 1998 i medfør af artikel 11 i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962: Første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81) over for Volkswagen begæringer om oplysninger vedrørende virksomhedens prispolitik og navnlig fastsættelsen af salgsprisen på modellen Volkswagen Passat i Tyskland. Volkswagen besvarede begæringerne henholdsvis den 22. august 1997 og den 9. november 1998.

- 6 Den 22. juni 1999 sendte Kommissionen på grundlag af disse oplysninger en klagepunktsmeddelelse til Volkswagen, hvori virksomheden foreholdtes at have overtrådt artikel 81, stk. 1, EF ved sammen med de tyske forhandlere i sit distributionsnet at have aftalt en konsekvent prisdisciplin ved salget af Volkswagen Passat-modellen.

- 7 Kommissionen henholdt sig i meddelelsen navnlig til tre skrivelser fra Volkswagen til sine tyske forhandlere af 26. september 1996 samt 17. april og 16. juni 1997 og fem breve til visse af disse forhandlere fra 24. september, 2. og 16. oktober 1996, 18. april 1997 og 13. oktober 1998 (herefter samlet benævnt »de omstridte opfordringer«).

- 8 Ved skrivelse af 10. september 1999 besvarede Volkswagen klagepunktsmeddelelsen og oplyste, at de heri beskrevne forhold i det væsentlige var rigtige. Volkswagen anmodede ikke om en mundtlig høring.

- 9 Den 15. januar og den 7. februar 2001 fremsendte Kommissionen to nye begæringer om oplysninger til Volkswagen, som denne besvarede henholdsvis den 30. januar og den 21. februar 2001.

- 10 Den 6. juli 2001 meddelte Kommissionen Volkswagen den anfægtede beslutning. Dens dispositive del har følgende ordlyd:

»*Artikel 1*

Volkswagen AG har overtrådt EF-traktatens artikel 81, stk. 1, idet virksomheden fastsatte salgspriserne på VW Passat-modellen ved at opfordre de tyske forhandlere til ved salg af denne model ikke at yde kunder rabatter eller kun begrænsede rabatter.

Artikel 2

For den i artikel 1 nævnte overtrædelse pålægges Volkswagen AG en bøde på 30,96 mio. EUR.

[...]

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Volkswagen AG, D-38436 Wolfsburg.

[...]«

Den appellerede dom

- 11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 10. september 2001 har Volkswagen anlagt en sag med henblik på principalt at opnå annullation af den anfægtede beslutning og subsidiært at få nedsat den bøde, som Volkswagen var blevet pålagt ved denne beslutning.

- 12 Retten har under henvisning til præmis 69 i sin dom af 26. oktober 2000, Bayer mod Kommissionen (sag T-41/96, Sml. II, s. 3383), i den appellerede doms præmis 32 fastslået, at aftalebegrebet i artikel 81, stk. 1, EF's forstand, som dette fortolkes i retspraksis, forudsætter, at mindst to parter har en samstemmende vilje, hvorved det ikke er afgørende, i hvilken form denne manifesterer sig, forudsat den udgør en korrekt afspejling af parternes vilje.

- 13 Retten har i den appellerede doms præmis 33 bemærket, at det ligeledes følger af retspraksis, at når fabrikantens beslutning udgør en ensidig adfærd fra virksomhedens side, falder beslutningen uden for det forbud, som er udtrykt i artikel 81, stk. 1, EF (jf. i denne retning Domstolens dom af 25.10.1983, sag 107/82, AEG mod Kommissionen, Sml. s. 3151, præmis 38, og af 17.9.1985, forenede sager 25/84 og 26/84, Ford mod Kommissionen, Sml. s. 2725, præmis 21, samt dommen i sagen Bayer mod Kommissionen, præmis 66).

- 14 Retten har i den appellerede doms præmis 35 præciseret, at der bør sondres mellem de tilfælde, hvor en virksomhed har truffet en egentlig ensidig foranstaltning, dvs. uden en anden virksomheds udtrykkelige eller stiltiende medvirken, og de tilfælde, hvor foranstaltningens ensidige karakter kun er tilsyneladende. De førstnævnte tilfælde falder ikke ind under artikel 81, stk. 1, EF, hvorimod de sidstnævnte må anses for at vise, at der foreligger en aftale mellem virksomheder, der således kan falde ind under denne artikels anvendelsesområde. Det gælder navnlig konkurren-

cebegrænsende praksis og foranstaltninger, som en fabrikant tilsyneladende vedtager ensidigt som led i sin forretningsforbindelse med sine sælgere, men som dog opnår disses, i det mindste stiltiende, samtykke (dommen i sagen Bayer mod Kommissionen, præmis 71).

- 15 Retten har i den appellerede doms præmis 38 fastslået, at det ikke er blevet godtgjort, at de omstridte opfordringer blev omsat i praksis af forhandlerne.
- 16 Retten har i den appellerede doms præmis 39 anført, at Kommissionen for at fastslå, at der forelå en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF, hovedsageligt har støttet sig på argumentet om, at Volkswagens salgspolitik stiltiende var blevet accepteret af forhandlerne ved underskrivelsen af forhandleraftalen.
- 17 Retten har i den appellerede doms præmis 43 bemærket, at Kommissionens opfattelse svarer til at hævde, at en forhandler, der underskriver en forhandleraftale, som er forenelig med konkurrenceretten, på tidspunktet for underskrivelsen og ved denne antages på forhånd at have accepteret en efterfølgende ulovlig udvikling af aftalen på trods af, at den netop på grund af sin forenelighed med konkurrenceretten ikke gør det muligt for forhandleren at forudse denne udvikling.
- 18 Retten har i den appellerede doms præmis 45 fundet, at det kan tænkes, at en aftalemæssig udvikling kan anses for at være blevet accepteret på forhånd på tidspunktet for underskrivelsen af en lovlig forhandleraftale og som følge af denne underskrift, såfremt det drejer sig om en lovlig aftalemæssig udvikling, som enten er forudset i aftalen, eller som forhandlerne henset til handelssædvane eller til retsregler ikke kan modsætte sig. Derimod kan det ifølge Retten ikke godtages, at en

ulovlig aftalemæssig udvikling kan betragtes som accepteret på forhånd på tidspunktet for underskrivelsen af en lovlig distributionsaftale og som følge af denne underskrift.

- 19 Retten har i den appellerede doms præmis 46 heraf sluttet, at Kommissionen med urette har hævdet, at Volkswagens forhandleres underskrivelse af forhandleraftalen havde medført, at de accepterede sidstnævntes omstridte opfordringer.
- 20 Retten har i den appellerede doms præmis 47 fundet, at Kommissionen havde foretaget en urigtig fortolkning af den retspraksis, som den påberåber sig til støtte for sin opfattelse, idet den påstår, at det i henhold til Domstolens dom i sagen AEG mod Kommissionen, i sagen Ford mod Kommissionen og dom af 24. oktober 1995, Bayerische Motorenwerke (sag C-70/93, Sml. I, s. 3439), og ifølge Rettens dom af 6. juli 2000, Volkswagen mod Kommissionen (sag T-62/98, Sml. II, s. 2707), ikke, i det mindste for så vidt angår selektive distributionssystemer af en karakter som det her foreliggende, er nødvendigt at efterforske, om forhandleren har samtykket i en fabrikants opfordringer gennem forhandlerens adfærd i forbindelse med disse opfordringer, f.eks. efter at have modtaget dem, samt at dette samtykke principielt bør anses for afgivet alene af den grund, at forhandleren er indtrådt i distributionsnettet.
- 21 Retten har i den appellerede doms præmis 56 præciseret, at Kommissionens opfattelse tydeligt underkendes af Domstolens dom af 12. juli 1979, BMW Belgium m.fl. mod Kommissionen (forenede sager 32/78, 36/78-82/78, Sml. s. 2435), og af 11. januar 1990, Sandoz prodotti farmaceutici mod Kommissionen (sag C-277/87, Sml. I, s. 45), samt Rettens dom i sagen Bayer mod Kommissionen, som Volkswagen har påberåbt sig til støtte for sit søgsmål. Disse domme bekræfter nemlig alle nødvendigheden af at fremlægge beviser for en fælles vilje for at kunne fastslå eksistensen af en aftale i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 81, stk. 1, EF. Endvidere skal denne vedrøre en bestemt adfærd, som parterne skal være bekendt med, når de samtykker.

- 22 Retten har i den appellerede doms præmis 61 taget hensyn til det argument, som Kommissionen subsidiært har gjort gældende, hvorefter — selv hvis det skulle anses for nødvendigt med et forbehold i forhandleraftalen for at kunne fastslå, at de omstridte opfordringer indgik i aftalen — aftalens artikel 2, stk. 1 eller 6, skal anses for at udgøre et sådant forbehold.
- 23 Retten har ikke taget dette subsidiære argument til følge, idet den i den appellerede doms præmis 63 anførte, at forhandleraftalens artikel 2, stk. 1 eller 6, kun kan fortolkes som henvisning til lovlige midler. At påstå det modsatte ville ifølge Retten medføre, at der af en neutralt udformet aftaleforpligtelse udledes, at forhandlerne har bundet sig ved en ulovlig kontrakt. Retten har i den appellerede doms præmis 64 tilføjet, at forhandleraftalens artikel 8, stk. 1, ligeledes er udfærdiget i neutrale vendinger; den forbyder ved sin affattelse endog Volkswagens mulighed for at udstede bindende prisopfordringer.
- 24 Under disse omstændigheder har Retten annulleret den anfægtede beslutning.

Procesdeltagernes påstande og anbringender

- 25 Kommissionen har nedlagt påstand om, at Domstolen ophæver den appellerede dom, at sagen hjemvises til Retten, og at Volkswagen tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 26 Kommissionen har til støtte for sin appel gjort et enkelt anbringende gældende vedrørende Rettens urigtige fortolkning af artikel 81, stk. 1, EF.

- 27 Volkswagen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Den appellerede dom

Parternes argumenter

- 28 Kommissionen har til støtte for sit anbringende gjort gældende, at Retten har anlagt en urigtig fortolkning af artikel 81, stk. 1, EF ved at finde, at de omstridte opfordringer ikke udgjorde aftaler mellem virksomheder i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i Domstolens faste praksis.
- 29 Kommissionen har anført, at en forhandlers optagelse i et selektivt distributionsnet i henhold til Domstolens faste praksis indebærer, at forhandleren udtrykkeligt eller stiltiende accepterer virksomhedens salgspolitik (dommen i sagen AEG mod Kommissionen, præmis 38, i sagen Ford mod Kommissionen, præmis 21, og af 6.1.2004, forenede sager C-2/01 P og C-3/01 P, BAI og Kommissionen mod Bayer, Sml. I, s. 23, præmis 144).
- 30 Kommissionen har tilføjet, at en opfordring fra en motorkøretøjsfabrikant til dennes autoriserede forhandlere ligeledes ifølge fast retspraksis ikke er en ensidig handling, der falder uden for anvendelsesområdet for artikel 81, stk. 1, EF, men en aftale i denne bestemmelses forstand, såfremt den er et led i en helhed af faste forretningsforbindelser, der er reguleret ved en på forhånd truffet generel aftale (jf. dommen i sagen Ford mod Kommissionen, præmis 21, og i sagen Bayerische Motorenwerke, præmis 15 og 16, samt dom af 18.9.2003, sag C-338/00 P, Volkswagen mod Kommissionen, Sml. I, s. 9189, præmis 60).

- 31 Kommissionen har gjort gældende, at der i den appellerede dom ikke tages hensyn til denne retspraksis, og at dommen er uforenelig med karakteren af ordningerne om selektiv distribution.
- 32 Det er Kommissionens opfattelse, at forhandleren ved at underskrive forhandleraftalen har accepteret fremtidige foranstaltninger, som kan blive en del af de rammer, der er fastlagt ved denne aftale. Kommissionen har, i modsætning til det som Retten har udtalt i den appellerede doms præmis 45 og 56, gjort gældende, at sådanne foranstaltninger ikke nødvendigvis skal være foreskrevet i forhandleraftalen eller være i overensstemmelse med lovgivningen for at kunne anses for en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF.
- 33 Volkswagen har gjort gældende, at Rettens fortolkning af aftalebegrebet er i fuldstændig overensstemmelse med Domstolens praksis og den nævnte bestemmelse i EF-traktaten.

Domstolens bemærkninger

- 34 Kommissionen har i det væsentlige gjort gældende, at Retten ikke uden at begå en retlig fejl kunne overse, at forhandleren ved at underskrive forhandleraftalen på forhånd gav sit samtykke til alle de foranstaltninger, som motorkøretøjsfabrikanten har vedtaget inden for rammerne af dette kontraktforhold.
- 35 Til støtte for denne opfattelse har Kommissionen henvist til fast retspraksis, hvorefter en opfordring fra en motorkøretøjsfabrikant til dennes autoriserede forhandlere ikke blot er en ensidig handling, men en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF, såfremt den er et led i en helhed af faste forretningsforbindelser, der er reguleret ved en på forhånd truffet generel aftale.

- 36 Den retspraksis, som Kommissionen har henvist til, medfører ikke, at enhver opfordring fra en motorkøretøjsfabrikant til sine forhandlere udgør en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF, og fritager ikke Kommissionen for at bevise, at der for hvert enkelt tilfælde foreligger forhandleraftalens parter samstemmende vilje.
- 37 Det må fastslås, at Retten med rette i den appellerede doms præmis 30-34 har bemærket, at en akt eller en tilsyneladende ensidig adfærd for at udgøre en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF blot i det mindste skal udtrykke de to parter samstemmende vilje, idet den måde, hvorpå denne samstemmighed kommer til udtryk, ikke er afgørende.
- 38 Som Volkswagen har præciseret i punkt 29 i sit svarskrift, ville den modsatte løsning medføre omvendt bevisbyrde for tilstedeværelsen af en tilsidesættelse af konkurrencereglerne og tilsidesætte princippet om uskyldsformodning.
- 39 Parternes vilje kan følge af såvel bestemmelserne i den pågældende forhandleraftale som af parternes adfærd og navnlig tilstedeværelsen af forhandlernes eventuelt stiltiende samtykke til producentens opfordring (jf. i denne retning dommen af 18.9.2003, Volkswagen mod Kommissionen, præmis 61-68).
- 40 I det foreliggende tilfælde har Kommissionen for så vidt angår den første situation fundet, at der forelå en samstemmende vilje mellem parterne som følge af bestemmelserne i den pågældende forhandleraftale. Retten skulle som følge heraf, og som den har gjort, undersøge, om de omstridte opfordringer er udtrykkeligt indeholdt i forhandleraftalen, eller i det mindste om aftalens bestemmelser bemyndiger motorkøretøjsproducenten til at anvende sådanne opfordringer.

- 41 Der skal i den forbindelse henvises til, at Domstolen i præmis 20 i dommen i sagen Ford mod Kommissionen forkastede et anbringende vedrørende den angivelige ensidighed af visse selektive distributionsforanstaltninger for motorkøretøjer, idet den fremhævede, at forhandleraftaler nødvendigvis overlader visse forhold til senere beslutninger fra producentens side, og at disse beslutninger var udtrykkeligt forudsat i den pågældende forhandleraftales bilag 1.
- 42 Domstolen har på samme måde i præmis 64 i dommen af 18. september 2003 i sagen Volkswagen mod Kommissionen fundet, at Retten med rette fandt, at Volkswagens foranstaltninger med henblik på at begrænse leverancerne af motorkøretøjer til de italienske forhandlere blev iværksat med det udtrykkelige formål at hindre reeksport fra Italien og var en del af de fortsatte forretningsforbindelser mellem parterne i forhandleraftalen, idet Retten navnlig støttede sig på den omstændighed, at den pågældende forhandleraftale gav mulighed for at begrænse sådanne leverancer.
- 43 Under hensyn hertil skal det bemærkes, at det ikke fremgår af Domstolens praksis, om den pågældende aftales bestemmelsers forenelighed med konkurrencereglerne nødvendigvis er afgørende for denne vurdering. Følgelig har Retten behæftet sin dom med en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 45 og 46 at fastslå, at bestemmelser, der er forenelige med konkurrencereglerne, ikke kan anses for at give mulighed for opfordringer, som er i strid med disse regler.
- 44 Det kan nemlig ikke umiddelbart udelukkes, at en opfordring, som er i strid med konkurrencereglerne, kan anses for at være tilladt af tilsyneladende neutrale bestemmelser i en forhandleraftale.

- 45 Følgelig kunne Retten ikke uden at begå en retlig fejl undlade at undersøge forhandleraftalens bestemmelse for bestemmelse, idet den i givet fald skulle tage hensyn til alle andre relevante forhold, såsom aftalens formål i betragtning af den økonomiske og retlige sammenhæng, som aftalen blev indgået i.
- 46 For så vidt angår den anden situation, nemlig at der ikke forelå relevante aftalebestemmelser, forudsætter tilstedeværelsen af en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF, at der foreligger et udtrykkeligt eller stiltiende samtykke fra forhandlerne til den foranstaltning, som motorkøretøjsproducenten har vedtaget (jf. i denne retning navnlig dommen i sagen BMW Belgium m.fl. mod Kommissionen, præmis 28-30).
- 47 I det foreliggende tilfælde er denne anden situation dog på ingen måde interessant som led i den foreliggende sag, idet Kommissionen ikke har gjort gældende, at forhandlerne har afgivet et udtrykkeligt eller stiltiende samtykke.
- 48 Under disse omstændigheder skulle Retten for at afgøre, om de omstridte opfordringer er blevet en del af Volkswagens samlede forretningsforbindelser med forhandlerne, have undersøgt, om de var foreskrevet eller tilladt ved bestemmelserne i forhandleraftalen, idet den skulle tage hensyn til selve aftalens formål i betragtning af den økonomiske og retlige sammenhæng, som aftalen blev indgået i.
- 49 For så vidt angår Rettens fortolkning af bestemmelserne i forhandleraftalen i den foreliggende sag skal der henvises til, at det følger af artikel 225 EF og artikel 58, stk. 1, i Domstolens statut, at det alene er Retten, der er kompetent til dels at fastlægge de faktiske omstændigheder, når bortses fra tilfælde, hvor den indholdsmæssige urigtighed af dens konstateringer følger af akterne i den sag, den behandler,

dels at tage stilling til disse faktiske omstændigheder. Når Retten har fastlagt eller vurderet de faktiske omstændigheder, har Domstolen i henhold til artikel 225 EF kompetence til at gennemføre en kontrol med den retlige subsumption af disse faktiske omstændigheder og de retlige konsekvenser, Retten har draget (jf. navnlig dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 23).

50 For så vidt angår bestemmelserne i forhandleraftalen har Retten i den appellerede doms præmis 2 afgørende fastslået, at forhandleren i henhold til forhandleraftalens artikel 2, stk. 1 eller 6, har forpligtet sig til at varetage Volkswagen-salgsorganisationens og Volkswagen-mærkets interesser og i den forbindelse at overholde alle krav til opfyldelse af aftalen med hensyn til salget af fabriksnye Volkswagen-biler og til at fremme salget.

51 Det fremgår ligeledes af den appellerede doms præmis 2, at ifølge forhandleraftalens artikel 8, stk. 1, fastsætter Volkswagen vejledende detailpriser og rabatter.

52 Retten har i den appellerede doms præmis 62-68 som led i den konkrete vurdering af forhandleraftalen slået fast, at disse artikler ikke kan anses for at bemyndige Volkswagen til at sende bindende opfordringer til forhandlerne for så vidt angår prisen for nye køretøjer, og at de omstridte opfordringer ikke udgør en aftale i artikel 81, stk. 1, EF's forstand.

53 Retten har med rette lagt vægt på affattelsen af bestemmelserne i forhandleraftalen ved vurderingen af deres indhold. Domstolen har dog i princippet ikke kompetence til inden for rammerne af en appel at kontrollere Rettens vurdering, hvorefter bestemmelserne er udfærdiget i neutrale vendinger; den forbyder ved sin affattelse endog Volkswagens mulighed for at udstede bindende prisopfordringer. Det skal

imidlertid bemærkes, at Retten har behæftet sin argumentation med en retlig fejl for så vidt som den har fundet, at bestemmelser, der er forenelige med konkurrencereglerne, ikke kan anses for at give mulighed for opfordringer, som er i strid med disse regler.

54 Den fejl forbliver imidlertid uden følger for det velbegrundede i Rettens konklusion, hvorefter de omstridte opfordringer i det foreliggende tilfælde ikke kan betegnes som en aftale i artikel 81, stk. 1, EF's forstand.

55 Under disse omstændigheder skal det konstateres, at Retten i den appellerede doms præmis 68 med rette har fastslået, at den anfægtede beslutning burde annulleres.

56 Følgelig bør appellen forkastes.

Sagens omkostninger

57 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der i medfør af procesreglementets artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Volkswagen har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges sidstnævnte at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Tredje Afdeling):

- 1) **Appellen forkastes.**

- 2) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter